

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 " 1/2 " 1 " 60 "
 " 1/4 " — " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 " 1/2 " 3 "

NUMERİ SINGURATI
 TICİ SE VIND CU
 5 FILERI.

RĂVAȘUL

INSERȚIUNILE SE
 ÎNȚESCU DUPĂ MĂ-
 ÎNTEA LOCULUI CE
 CUPĂ; FIE-CARE
 COSTĂ ODATĂ
 10 FIL., DE 2 ORI
 FIL., DE 3 ȘI MAI
 MULTE ORI 6 FIL.
 ADRESA:
 „RĂVAȘUL”
 CLUJ — KOLOZSVAR
 JÓKAI-UTCZA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DĂIANU.

Inălțarea Domnului.

— 28 Maiu, 1903.

Domnul Christos după mărita înviere mai petrece încă 40 zile pre pământ. In această vreme El se arată mai de multe-ori apostolilor săi. Le arată locul cuielor și a ranelor. Mânâncă cu ei. Îi învață și le vorbește, despre ce vor avea să sufere. Îi încurajează. Le predică pacea, isvorul fericirii și a tot darului. Îi întărește in credință și-i convinge, că El este cel restignit de furia destrăbălătă a Jidovilor. El este acela, a cărui sânge udând și inroșind pământul, a înnoit pacea între cer și pământ, făcând pre Tatăl său, să privească iar cu dragoste spre neamul omenesc cel păcătos.

Și după-ce a dovedit apostolilor săi, că El este Domnul morții și a învierii, Domnul biruitor, ca un general viteaz le dă poruncă nu pentru o zi, ci pentru toate veacurile, zicându-le: Mergeți și învățați toate neamurile, să țină, ce Eu v'am învățat, căci iată a sosit vremea, să mă întorc la fericirea, ce am părăsit-o din dragoste față de omenime. Am împlinit tot, pentru-ce trimis am fost: învățat-am neamul omenesc la o viață bună, virtuoasă, sirguincioasă și folositoare; arătat-am calea mântuirii; dovedit-am, cum trebuie să se lupte pentru adevăr și dreptate; vindecatu-am ranele; gustat-am necasurile vieții și golit-am până în fund paharul amărăciunii ei: — și am învins. Acum veniți pre muntele Olivilor, unde atât de mult am suferit, ca mărturie să fiți împreună cu mulțimea poporului, că și clipita cea din urmă pre stâncă vreau s'o petrec și de acolo să trec în triumf la fericirea, ce am dobândit-o pentru întreg neamul omenesc.... Și s'a înălțat la cer.

Iată generalul sub a cărui steag, sub a cărui cruce trebuie să se înroleze poporul românesc, dacă voește să înainteze și să

se înalțe. Să se apropie cu încredere de Christos și să nu stee departe de El, ori chiar să-l întorcă spatele, căci numai in El și in învățăturile Lui e putere și viață și numai pre căile arătate de El ne putem mântui.

Avem dușmani mulți și puternici, interni și esterni; noi suntem puțin și slabi, dar' scut puternic ne va fi Domnul, dacă nu numai vom crede in El, ci-i vom împlini și poruncile.

Ne cade greu, să spunem, — că ne dore, — că poporul nostru stă rău. Beuturile, ușorința, cu care se înglodă in datorii, părăsirea portului celui curat și frumos românesc, îl sărăcesc și in suflet și in avere, de și lucră din zori de zi până ce nu mai vede. Știm noi, că dările sunt multe și grele, dar' știm și aceea, că anevoie se va afla sat, a cărui locuitori să nu dee pre vinars cel puțin de două-ori atâta, cât face darea. Venzătorii de vinars să înbogătesc, iar poporul de baștină ia lumea in cap. Și poporul, care sărăcește, să strică in deobște și in inimă. Să face slugarnic și-i gata tot-deauna a-și vinde limba și legea.

Unele din băncile noastre, cari la întemeierea lor, propovăduiau, că binele poporului il au in vedere, sunt mai rele ca ujurarii. Poporul alcargă la ele când din lipsă, când fără lipsă, și până ajunge să capete bani, își prăpădește mai multe zile, plătește pre lângă camete, spese de administrare, contract, la caventi și la cei ce-l recomanda, și când face socota, vede, că s'a ales aproape cu nimic și cu jugul după cap.

Dă poporul pentru susținerea școlei și vede, că capitalul dat nu rodește. Pruncii ies de multe-ori mai răi și mai stricați din școlă, de cum au intrat, și in vremea, când lipsă ar avea de carte, au uitat, ce au învățat.

Conducătorii poporului in multe casuri șovăesc; nu sunt stărnici in luptă, nu-și împlinesc datorința și mai mult caută la interesele lor, decât la binele poporului, ce se vede și de acolo, că, nefiindu-le servite interesele, să dau de o parte, fățărind disgustare.

Când privim acestea și altele, nu ne pierdem nădejdea. Faptul, că Dumnezeu ne-a trimis capi bisericești înțelepți, cu credință și dragoste, ne întărește credința, că nu e totul pierdut și primirea plină de in-sufletire, ce o face poporul din tractul Clujului învățatului canonic Dr. Aug. Bunea, ne face să ne înveselim, crezând tare, că numai glas puternic trebuie și poporul Românesc să va trezi, va lăpăda povora păcatelor de pre inimă și, ca și poporul Israelit la muntele Sinai, curat va sta gata să împlinească poruncile Domnului și să urmeze ca apostolii pre Christos in toate căile, chiar și pre stâncile muntelui Olivet, de unde să-și vadă mărirea lui și alui Dumnezeu.

Foia socialiștilor „Români.”

— Fine. —

Și aici trebuie să mai fac o băgare de samă. Din celea scrise dela punctul 2 la vale iasă la lumină deosebirea între *omul dobitoc* al social-democraților și între *omul adevărat*, stătător din suflet și trup al creștinilor. *Omul dobitoc* n'are lipsă decât de hrană și îmbrăcăminte — cu o vorbă — n'are lipsă decât de ceea ce i-s *de lipsă trupului* — de suflet nu știe nimic — ca să fie fericit; *omul adevărat* are lipsă și de nutremânt sufletesc; acesta nu e fericit dacă nu i-e curată viața lui sufletescă, pe omul acesta îl face fericit conștiința bună. După socialiști așa-dară numai trup e, și trupul trebuie făcut fericit prin mâncare, beutură ș. a. După învățătura lui *Isus Christos* omul are și suflet — care mai întâi trebuie să fie nutrit. Acum social-democrații după însași spusa Mântuitorului sunt păgâni, și creștinii sunt cei ce-L urmează pe El, căci zice: „Nu vă îngrijiți zicând, că ce vom mânca, sau ce vom bea sau cu ce ne vom acoperi, căci acestea toate le caută neamurile,”

FOIȚA RĂVAȘULUI.

Rugăciune.

In necuprinsă, eternă pace
 Tu surizi dulce în cerul sfânt,
 Neliniștirea-mi în suflet zace,
 Cu a vieții valuri eu mă frământ...
 Tu mă-ntărește, vecinică stea,
 Nădejdea mea!

Tu ești căldura ce adânc străbate,
 Și-n inimă stinse aprinde foc, —
 Întorce-ți sfinte priviri curate
 Spre-o viață stinsă, fără noroc.
 Tu mă-ncălzește, curată stea,
 Iubirea mea!

Tu ești viață, tu fericire —
 Eu sunt un suflet nemângăiat,
 Tu ești lumină, tu ești zimbire —
 Eu sunt în nopțe suflet uitat, —
 Tu mă-nsenină, o sfântă stea,
 Stăpâna mea!

Tu ești isvorul ce recorește
 Pe călătorul mult însătat,
 Tu ești limanul ce se zărește,
 Când marea geme înviforat,
 Tu, Precurată, ne fii tărie
 Lumii și mie!

I. Ag.

Cântec.

Luptă e-n într-o fire!
 Știm că viața sbucium este,
 Că deplina fericire
 Pe pământ, e o poveste.
 Fără valuri mare nu e,
 Fără vânturi nu-i hotar,
 Cum n'ar ști nimeni să-ți spue
 Inimă fără amar.

Ci cu valuri răcolite
 Corăbier voinic să bate, —
 Prin furtuni deslănțuite
 Numai ce-i stejar răsbate; —
 Din a vieții valuri multe
 Și din chinu-ngrozitor,
 Suflet oțelit in lupte
 Iasă numa-vingător!

Tari au fost in lupta vieții
 Moșii nostri-n rău și-n bine,
 Focul sfânt al tinereții
 Ei ni l'au lăsat in vine.
 Incercați de cruda sorte
 Tot mai mult ne-am oțelit,
 Tot mereu a ris de morțe
 Neamul nost' nebiruit.

Greul vieții nu ne-a frânge
 De-om lupta și noi — fertate,
 Ș'ou fi tari, de nu ne-om plânge
 In dureri nenumarate.
 N'om peri și nu ne-om șterge
 Lume, din cuprinsul tău
 Iubitori de-om fi de lege,
 Temători de Dumnezeu...
 I. Ag.

Scrisori către un nepot.

I.

Iubite nepote! In epistola din urmă mă rog să-ți scriu, ce am văzut prin Roma, și ce am simțit, căci de bună-samă că mi-s'a umplut inima de bucurie, când am ajuns acasă la vatra părintască, la leagănul neamului și religiei noastre. Dându-mi-se ocaziune, o fac acesta in *Răvașul*, care mi-să pare, nu și-a pus altă țintă, decât, ca să ne învețe, ceea ce ne învață *Roma*: Să fim Români buni și creștini buni. Roma e departe de noi, și ea să plânge, că nu o cercetăm, cum s'ar

cădea să cercetezi o mamă dulce. *Răvașul* e însă în mijlocul nostru, și vorbește in locul ei.

Ce am văzut și ce am simțit in Roma, vei vedea din epistolele acestea. Dar' numai cu atâta nu te îndestulă, ci când îți vor ajuta împrejurările, du-te și tu la Roma!

* * *

De mult mă tot gândiam să merg și eu la Roma. Pe când eram încă la școlă in Blaj, într-o nopțe am visat, că a venit la noi acasă profesorul de aritmetică, să mă ducă la Roma. O ce bucurie am avut in vis, și ce supărare după-ce m'am trezit. Cu cât creșteam mai tare, cu atâta cunoșteam mai bine Roma, învățam, ce lucruri frumoșe sunt acolo, ce însemnătate are Roma pentru Români, și cu atâta doriaam mai ferbinte, să merg odată la Roma. In anul acesta așa de bine s'au nimerit trebuirile, încât pe sfintele Paști nu am avut așa mult lucru ca de altă-dată, și așa am putut să iau parte și eu la un pelerinaj. Deja înainte de a porni cu vre-o patru săptămâni mi-am câștigat o carte, din care să învăț, ce am să caut in Roma, cum să-mi împărțesc celea 5 zile, ce aveam să le petrec acolo. Mi-am luat și o gramatică italiană, și m'am apucat să învăț. Știam deja ceva, și cu cunoștința, ce mi-am mai câștigat-o, am avut mult noroc, căci m'am știut înțelege bine cu Italianii. De alt-fel după cum imi spuse un profesor de universitate, un preot Românesc mersese odată la Roma, și cu limba Română să a putut fericit cum să cade. Imi aduc aminte de o pățanie. Inainte de acesta cu vre-o 10 ani au

adecă cei ce nu cunosc încă învățătura lui Isus — dar' socialiștii numai de asta se îngrijesc, așa dar' se țin de *neamuri*, nu de creștini. Și zice mai încolo Isus: „Ci voi îngrijiți-vă mai întâiu de împărăția lui Dumnezeu, și toate acestea se vor adauge vouă“ — dar' asta o fac creștinii — prin urmare noi urmăm pe Isus Christos.

Așa dar' drept am avut, când am zis, că socialiștii sunt dușmani ai învățăturii lui Christos, și că cei dela „Voința Poporului“ într'un mod mârșav se folosesc de numele D-lui Isus Christos, ca să atragă în mregele lor pe românii noștri neștiutori.

Dar' se mai vedem și altele:

In nr. 2 la Cronică cetim: *Președinte socialist.* In camera din Franța a fost ales de președinte al camerei deputaților *Jaures*, deputat social-democrat. *Jaures ni-e frate și de aceea ne bucurăm de gloria lui.* Ore când vom avea noi barem deputat în cameră?

Și știți d.-vostă, ce face *Jaures* cu întreg guvernul francez, și știți de ce se bucură socialiștii noștri? Cei dela putere din Franța au pus pe gônă biserica, au scos din școlile de stat religiunea, nu mai lasă să se învețe credința creștină, scot pe călugări și pe călugărițe din țară, pe femeile ce grijesc prin spitale — pentru credința în Isus Christos.

Are deci pentru ce să bucura „Voința Poporului“ de „fratele *Jaures*“, și numai atâta ar trebui să ajungă și la noi ei la putere!

Nu e dușmana noastră „Voința Poporului“?

*

In nr. 5. tipărește vr'o 7 învățături a social-democrațiilor din Reggio, oraș în Italia, și între acestea 7 nici una nu pomenește de Dumnezeu, și cari toate 7 nu-s nouă, ci se cuprind în porunca lui Christos: „Iubește pe de-aproape ca însuși pe tine,“ afară de a 2-a: Iubește știința, care poate că e în locul acesteia să iubești pe Dumnezeu, — și afară de adausul dela nr. 5. „nu suferi să te apese,“ care la noi se tâlcuește prin acesta: „Fiți răbdători.“

Și totuși fițiua se încălzește de acestea „nouă“ învățături, și zice: „Vezi cum învață pe copii în școlă să fie *vomeni*“ (se vede că și culegătorul e jidov) *drepti!*“

In nr. 3.: In Pesta a ars etagiul al patrulea al palatului New-York. — Acum vor *avea câți-va omeni de lucru.*“

E vrednic de băgare de samă lucrul, că fițiua socialistă atacă averile *episcopului Român dela Orade* și a *arhiepiscopului de Blaj*. Spune, că acestia nu urmează învățătura lui Isus, ci predică apă și beau vin. — Dar' ore cum se face de nu vede fițiua averile celea mari jidovești, dominiile celea mari, miliioanele celea multe ale jidanilor? De ei nu se acată! Cum mirôsă asta a Jidov!

Vorbesc de lipitorile ce sug sângele țeranului Român, și zic, că aceștia sunt cei auși. Mi-ar plăcea mie, să meargă jupănașul *Salusinsky* în sate Românești, unde e sărăcia mai mare — de pildă în Maramureș și să întrebe pe țărani, că cine-s lipitorile, și mi-să pare, că nu se va bucura de răspunsul, ce-l va primi.

Cum se face ore, jupănașilor, că veniți cu zdrențele-n spate în satele noastre, și după câți-va ani aveți moșii mai mari ca nația noastră băștinașă?

Hei, dar' e-o vorbă veche românească, că „corb la corb nu-și scote ochii.“

Vlădicii noștri dacă au averi, câte binefaceri, câte școle, câte fundații nu fac, dar' de milionarii Jidovi ce folos avem?

Ei bine, fițiua asta zice, că „e știut, că preoții sunt cei mai mari dușmani ai social-democrației.“ Dar' după acestea câte le-am spus, pôte ore se fie alt-fel? Când „lupii răpitori“, pe cari îi amintește s. Pavel, întră în turmă, păstorii se stee cu mâinile în sên? — Nici de cum.

La lucru deci. Poporul nostru numai luminat se fie și eu încredințat sunt, că acolo îi vor lăsa pe socialiști cu fôia lor cu tot.

I. Agarbi.

Crestături.

Despărțiri cu grămada. Intre toate contractele, ce se încheie între omeni fără indoială, cel mai însemnat este contractul de căsătorie. Însemnat și hotărât pentru bunăstarea și progresul statului și a societății l'au socotit chiar și păgânii vechi și de atare îl socotesc și păgânii de azi, cari pörtă numele de creștini. Legiuitorul cel mai înțelept, cel mai mare cunoscător a inimilor omenești și propovăduitorul cel mai zelos a fericii pamentești și cerești a omenimei, Domnul nostru Isus Christos, contractul căsătoriei l'a ridicat la vrednicie de taină sfântă, ce nu se pôte strica. Dar' de și scris este, că ce a împreunat Dumnezeu, omul se nu despărta, statele, de-a-rëndul, și mai bine zis aceia, cari cărmuiesc sörtea popörelor, au luat din mâna bisericii acesta afacere și și contractul de căsătorie l'au pus în șirul celor-alte contracte de vedere și cumpărare ori de serviiți, și din mai multe cauze au hotărât, că se pôte strica, se pôte desface. Și desface-se căsătoriile cu grămada și în țara noastră, de când avem legile civile, ce pre fie-care om, care se eugetă numai la fericirea societății și statului, încă trebuie să-l pună pre gânduri, că ce sörte va avea statul acela, în care pre lângă alți vermi, ce rod la rădăcimile vieții lui, a început să rōdă și viermele deprăvării familiare, ce-și arată urmele și rōdele în numărul însemnat de despărțiri, despre ce ne dă dovezi darea de samă a guvernului țării pre 1901., care cuprînde în sine și statistica anului 1901.

După statistica acesta în 1895 (anul în care s'a introdus căsătoria civilă) au fost 178 despărțiri de căsătorie, în 1896. 287; în 1897. 652; în 1898. 1319; în 1899. 1863; în 1900. 2069 și în 1901. despărțirile au fost în număr de 2459. E bățator la ochi, că în casurile de despărțire din 1901. 1378 bărbați și 1081 femei au pornit procesul de despărțire. Așa dar' mai mulți bărbați ca femei. Judecătoria a judecat vinovate mai multe femei decât bărbați (3/5 fem. 2/5 băr.).

Despărțirile sunt mai dese la orașe, decât la sate. Numai în Pesta în 1901. au fost 289. Se vede, că e cu mult mai viemănösă viața dela orașe, ca cea dela sate.

Dacă luăm în socotință ținăturile, allăm, că cele mai multe despărțiri s'au făcut în părțile ardelenne și cele mai puține în partea vestică a țării. — Magiarii, cari după statistică sunt 51% din locuitorii țării, vin înainte la despărțiri cu 73% ; Românii (17%) cu 10% ; Toții (12%) cu 2% ; Nemții cu 10%.

După stare și ocupațiunii bărbații despărțiți 1/3 parte au fost proprietari mici; 20% industriași; 8% zileri; 8% negustori și 10% omeni cu carte multă. Așa dar' relative cele mai multe despărțiri de căsătorie au fost între omeni învățați — ce e fôrte trist.

După religiiu la 100.000 locuitori au fost 94 despărțiri rom. cat., 56 gr. cat., 139 gr. or., 231 luterani, 306 ev. ref. și 323 israeliți. Din acesta judecând, gr. catolicii trăiesc în legături mai tari, mai prețuite și mai pacinice de căsătorie, iar legăturile cele mai slabe și depravate de căsătorie sunt între Jidovi. Geșeft!

Notăm și aceea, că cele mai multe căsătorii sau despărțiri după 2—3 ani de împemă trăire, se află însă și despărțiri după 25 ani viață pacinică.

Steinlauf Mőzes. jidov, de doi ani trăește în Pesta înbuibat. Toți îl cinstesc pentru avere. În zilele trecute însă i-au fost descoperite căile și isvörole, din cari se înbuiba. Poliția din Pesta a descoperit adecă, că el este un agent — mișel, a firmelor Mi-mark din Brena și Hak din Hamburg, care îndemna pe nepreieputul popor să emigreze în America, unde va căpeta plată bună și va afla munți de aur. L'a înșelat, se-și vindă biata averușcă și încă acelora, cu cari lucra pre o mână. Banii îi lua mai toți cu vorbe

de nemica și punea la drum pre amăritul popor înșelat, care îi umplea buzunarele lui. În 2 ani numai din un comitat (Zemplén) au emigrat 20.000. Poliția l'a judecat la închisöre de 60 zile. — Bățator la ochi, că Jidovii sunt în capul socialiștilor, Jidovii trimit ömenii din țară și aproape numai ei le invenineză sufletele cu beuturi. Acesta ne face se credem, că ei lucră cu calcul, ca împărțindu-se averile, se le cumpere ei, emigrând poporul, se le rămână bunul în mâna lor și pre vinars se cumpere moșiile ace-lora, cari mai mult iubes: aerul stricat din crișme, decât mirosul de tămăie din biserică. — Griji popor român, — ascultă de cei ce-ți voiesc binele!

CĂRȚI DIN TÖTE PĂRȚI.

Suceag, 20 Maiu a. c. Poporul românesc gr. cat. din Suciag a avut în 19 a l. c. o zi de rară sörbätöre, avënd onörea a primi în mijlocul lor öspeți înalți și aleși ca Revs. Domn Dr. Augustin Bunea canonic metropolitan și inspector școlastic archidieceșan de împreună cu Preaon. D. Dr. E. Dăianu, protopopul tractual al Clujului.

Suceganiu sub conducerea preotului *Vas. Micușan* adunându-se încă de pre la 6 öre dimineața în curtea școlii, la 6 1/2 öre au plecat bărbați și femei, bätărâni și tineri în frumösă procesiune în frunte cu praporii bisericii întru întempinarea öspeșilor.

O scenă mișcätöre s'a dat la întelnicire în cale. Träsura se oprește. Canonicul Dr. Bunea, observând pre fostul seu învățacel de odinöörä, pre preotul *Micușan*, cobörä din träsura de împreună cu protopopul. Preotul atunci în puține, dar' bine simțite cuvinte, în numele curatorului bisericesc, al senatului școlastic parochial, precum și în a întreg poporului Român gr. cat. salutä de bun sosit pre reprezentantul Metropolitanului și pre protopopul tractual, care acum visitä pentru primadată parochia Suceagului. Dr. Bunea îi răspunde în terminii aleși, mulțämînd tuturor pentru întempinarea frumösă și neașteptată, ce li-s'a făcut. La închiere poporul le strigä: „să trăiască!“

Și acum rentorc cu toții la biserică, cu fețe vesele și în haine de sörbätöre în sunetul clopotelor, cari vesteau tuturor sosirea celor doriți.

Ajunși la locul destinat, cel dintăiu lucru le-a fost, că au visitat biserică.

După visitațiunea canonică se rentorc la școlä, la a cărei intrare era ridicată o pörtă de triumf cu inscripția: „*Bine ați venit!*“ Tot asemenea curtea școlii era preschimbätă într'o alee, avënd arbori în 2 rënduri până la intrarea în școlä, care asemenea era împodobită cu ramuri verzi de arbori și cu cununii de flori.

Esamenul a avut un program bogat și variat. Nu au lipsit nici dialoguri potrivite pentru popor, precum și declamări în românește și ungurește. Învățătorul *Ioan Sturza* s'a achitat în mod vrednic de datorința sa. Succesul esamenului a fost preste așteptare de bun, ceea-ce a făcut bună impresie asupra părinților. Poporul adunat mulțämît cu progresul pruncilor, îndată după esamen cu unanimitate l'au aclamat pre d-l Sturza de învățator definitiv, fiind până atunci numai interimal dispus. Printre öspeți am putut observa pre părintele *Emil Pop* din Feneșul-săsesc, d-l și domnișörele *G. Lăpușan*.

După esamen au urmat publicarea rațiunilor, din cari s'a putut constata, că Suceganiu de și puțini la număr, totuși prin cruțare, prin voințä de fier și prin un spirit mare de jertfă s'au știut aduna și crea fonduri de bani și magazin de bucate, care azi se ridică aproape la 200 metrete.

venit la noi nește Italieni, cari lucrau la drumul de fer. Gândiam în mine: Ei frate, acum e vremea să areți tu la tatăl teu, că de ce e bună cartea, și m'apuc de vorbă cu Italienii.

— „Loquimini latine?“ — le zic eu latinește, ei nimic.

— „Loquimini italiane?“ — le zic eu de nou, ei nici un grămușd. Atunci s'apucä tata cu ei la vorbă pe Românește, și se înțeleg cum se cade. Măcar că tata e numai crășnic la biserică, și carte n'a învățat numai pe furiș, căci de când l'a bätut *Popa Jőzsi* nu s'a mai dus la școlä. Inzedar, dar tata știa mai mult ca mine, după-ce eu am fost umblat opt ani la școlä.

*

In 7 Aprile sara la 6 öre eram la gara centralä din Budapesta, și nu mai puteam de bucurie, că a sosit ceasul de plecare. Deși eram destul de comozit, și nu ne îmbulziam, totuși n'am putut dormi bine, căci în loc de 6, câți trebuia să fim, am ajuns 12. Nește tineri și-au găsit nește prietini, și i-au adus la ei, unde s'au apucat de beut și de pipat. Gândiam în mine, le dau pace și nu-i neliniștesc, așa-s tinerii, lasä se-și petrecä.

Eu și așa vreau să fac peregrinaj la Roma, pentru care pot suferi un lucru așa mic.

Când se zări de ziuă, ajunsesem la Carst. Un teolog vëzö zăpadă pe un munte, și vestea acesta trecö ca vëntul de iute pe la toți, că am ajuns la munții cei acoperiți cu zăpadă. Ne mai vëzönd de aceștia, ne miram, cum de este zăpadă pe aici și prin Aprilie, și apoi dam cu socoteala, care de care mai sfätos: Nu-i mirare, dör' suntem prin ținutul Carstului!

Vai de bietul econom, care trăește pe aici. Pământul nu-l pôte lucra, căci e tot näsöp, bat vënturi mari, vin rēceli, cade zăpadă multă. Bărbații de pe aici sunt siliși se-și părăsescä vatra părintască. İși lasä aici acasă muierile și copii, ér' ei se duc în America, de unde trimet bani la cei de acasă. Vezi nepöte, de noi de Români s'a îngrijit Dumnezeu, se avem loc, unde se lucrăm, și cu ce se trăim, și ai noștri totuși ascultä de Jidovii, cari vreau se-i îmbete cu apă rece, și se fac *social-democrați*.

In ținutul Carstului bietele de muieri s'apucä și sapă câte un petec de loc, care e mai scutit de vënt, îl încunjurä cu petrii, în cari se se

opröscä zăpada, când bate vëntul. Trenul, ca se nu fie împedecat de zăpadă tot la câte 10 pași gäsești la dreapta și la stęnga câte o stavilä, făcutä sau din pälant, sau din zid.

Pe când trăgeam în noi aerul unei păduri de brad, un preot ne atrage luarea aminte spre mare. Ori cât më siliam să o vëd, n'am putut vedea nimic numai cëtä, măcar că ochii mi-s fôrte buni, căci pe când eram student la Blaj, dintre toți studentii numai eu am putut spune, că ce dobitoc se aflä de-asupra bercului de lângă *Mișca*; toți ziceau, că e bivöl, și eu am zis că e măgar, și mie mi-a dat drept profesorul. O jumätate de örä mai târziu am vëzut și eu ceva din mare, și așteptam cu neräbdare, să mă suiü pe naie; vezi bine nu-mi trecea prin minte, că eu am să sufer atäta, cât am suferit.

Ajungënd în Fiume, încep amö folosii de limba Italianä, și eram așa de fälös, că mă pricepeau ömenii. Aici am dejunat, și la jumätate la nouă dimineața ne-am suit pe naie. În epistolä urmätöre vei vedea, ce pömă rea e marea.

Unchiul Iob.

După întrebuintare de câte-va ori face pelea feței netedă cum e catifeaua și albă ca neaua

Crema de viorele alui Mits

O dosă costa 1 corönă.
Deposit principal la Török
Jőzsef Budapest Király
utca 12 szdm.

Se pôte căpata în apoteca la „S. Treime“ în Gherla — Szamosújvár.

În 1902 s'a creat un fond nou de bani pe sama bisericeii nouă, ce voiesc a edifica, când le va ajuta Dumnezeu.

După esamen, cum e obiceiul din bătrâni, a urmat petrecere cu joc până în dalbe zori. Taxa de intrare s'a statorit în 60 fil., de părechiă. — Succesul moral al petrecerii a fost minunat: multă voie bună, ordine esemplară, toate însuflețite, cântări de ocazie și naționale. — Dar' nu mai puțin îmbucurător a fost succesul material, anume s'au încasat 31 cor. 10 fil., din cari subtrăgând spesele de 10 cor. 20 fil. ne-a mai rămas pre seama școlii un venit curat de 20 cor. 90 fil.

Suprasolviri au încurs dela părintele Emil Pop din Feneș 1 cor. 40 fil., dela Vas. Micușan preot în Suceag 1 cor. 40 fil., P. Prigónă 60 fil., dela învățătorul Ioan Sturza 60 fil. și dela Botha Zsigmond 40 fil.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ.

*Din Roma mică, din Blaj,
Rânduie spre-a da curaj,
A venit la timp dorit
Un bărbat distins, iubit.
Grăbiți frați toți în unire,
Una-n cuget și-n simțire,
Să-i ieșim spre-ntâmpinare,
Tineri, bărbați ori și care
Înina română are,
Nestricată, nepătată,
Blândă bine educată;
Ura-i zicem: „să trăiască“!
Ne-mpedecă să muncească
El, al nostru, noi ai lui
Amândoi ai neamului!*

Cluj, 14 Maiu 1903.

Iac. Mureșan.

— **Țeranii din comitatul Clujului**, în mai multe cercuri, sufer de nou din pricina că s'au închis târgurile pentru bôlă de vite. Se zice că mai mulți cetățeni din Huedin, în frunte cu un anumit fruntaș Ungur, *Bruma*, au fost la vi-cișpanul și s'au plâns foarte aspru pentru necasurile ce se fac atât celor din Huedin, cât și Românilor dela munte prin oprirea târgurilor. Zice, că Români dela munte vin pân' lângă Huedin cu cară cu lemne, și dela un loc își desprind vitele și se pun ei în jug, ca să-și tragă carele cu lemne până în piața Huedinului, de unde să-și potă cumpăra bucate. — În popor, atât la Români, cât mai ales la Unguri, e foarte mare amărăciune pentru aceste stări de lucruri grozave.

Dr. Bunea în tractul Clujului.

Interesanta visitațiune a Domnului canonic *Dr. Augustin Bunea* și a protopopului *Dr. E. Dăianu* în parohiile din tractul Clujului urmează și va ținea până în 3 Iunie. Până ce v'om putea da o descriere mai amenunțată a acestei visitațiuni de mare însemnătate, mai încreștam pe scurt următoarele.

— În **20 Maiu** visitațiunea s'a făcut în *Sân-Paulul-Ungureș*, unde esamenul s'a ținut dela 9—12 ore. D. a. s'a ținut esamen și visitațiune în *Sumurduc*. De acolo *Dr. Bunea* și *Dr. Dăianu*, însoțiți de parochul *Luca Stan* și alți frumtași, au eșit la pădurea bisericeii și au vizitat și colonia *Seliște*, unde sunt câte-va familii de Români cu bună stare.

— În **Sân-Mihaiu** vizitatorii au sosit în 21 Maiu la 8 ore. Biserica de aci e nouă și frumoasă. După esamen au cercetat pe un fruntaș țeran, la care au luat prânzul și au plecat la

— **Berind**, unde îndată a început esamenul, reușit foarte bine. A fost de față ambii preoți, nepoți ai baronului *Ladislau Pop*, și mult popor. Biserica, veche de lemn, dela 1705, e așezată foarte sus.

— **La Topa-deșartă** vizitatorii au sosit în 22 Maiu dim. la 7 ore, de odată cu o ploaie bună. Au mers în cartir la primarul *Valer Podobă*, fiul fostului paroch *Ioan Podobă*, și apoi îndată la bis. cea moulă și frumoasă, unde *Dr. Bunea* și *Dr. Dăianu* au slugit sfânta liturgie. La sfârșit *Dr. Bunea* a predicat foarte frumos poporului. După esamen și prânz, vizitatorii s'au dus la

— **Topa-Săncraiu**, unde au sosit de asemenea însoțiți de o ploie mare. Aci au admirat frumoasa biserică, binecuvântată numai în toamna trecută și apoi au luat esamenul, care a reușit bine. Sara s'au rentors la Cluj, unde în 23 au pausat.

Noul Episcop al Oradit-mari
Dr. Demetriu Radu.

— **Duminecă** în 24 Maiu visitațiunea s'a început în altă parte. Anume în *Totelec* și *Petrindul-mare*. În *Totelec* au sosit la 9 ore dim., unde îndată au intrat în biserică cea frumoasă și au celebrat sfânta liturgie, predicând d-l *Dr. Bunea* de nou cu multă putere. Esamenul aci s'a ținut dela 1—3 d. a. Atât școlă, cât și biserică și casa parochială nouă, s'au găsit în cea mai bună rânduială, spre lauda parochului *Emil Măcelariu*. Dôr' instrucția mai lasă de dorit.

— În *Petrind* nefiind de mai mulți ani școlă s'a făcut numai visitațiune și instalarea noului paroch, acum de curind denumit, *Ioan Gabiș*. Sevrșind noul paroch vecherea d-l *Dr. Bunea* a predicat, apoi protopopul *Dăianu* a instalat cu totă solemnitatea pe noul păstor, absolvând pe administratorul de până aci d. E. Măcelar, de acesta sarcină. Sara vizitatorii s'au întors la *Aghireș*, unde au avut cartir general la preotul *Ioan Mihalca*.

— În **25 Maiu** după program ar fi trebuit vizitat *Ticul*, însă o întâmplare neașteptată a stricat programul și astfel au cercetat *Stana*, unde este venerabilul preot *Ioan Hornea*, care nu de mult a implinit 50 ani ai preoției sale. Rentors la 1 d. a. iar la *Aghireș*, vizitatorii au plecat la 3 ore în altă parte și încă în aceeași zi au vizitat parochia *Arghiș*.

— **La Lăpu** au sosit în aceeași zi, seara la 8, și au fost primiți de mulțime de popor, în frunte cu preotul *Petru Dan*, care i-a salutat printr'o potrivită vorbire, și cu învățătorul *Ioan Pușcaș*, care i-a salutat cu o cântare minunată a corului său de școlari. Esamenul și visitațiunea în *Lăpu* s'au făcut în 26 Mai dela 7—2 d. a. Esamenul a fost strălucit. Era o adevărată plăcere a asculta mai ales corurile în două voci ale copiilor.

— În **Stobor** esamenul și visitațiunea s'a făcut în aceeași zi d. a. De aci vizitatorii au rentors la *Aghireș*, apoi cu trenul la Cluj. Visitațiunea va urma în *Aghireș*, în 27. I. c.

— **Dr. Aurel Vlad**, avocat și director de bancă în *Orăștie*, pășeste ca candidat de deputat în cercul *Dobrei*.

— **O nouă reuniune de înmormântare** s'a înființat în *Tohanul-vechiu*.

— **Dr. Camil Selagian**, prof. la gimn. român din *Beiuș*, a făcut cu laudă esamenul pedagogic la universitatea din Cluj.

— **„Emke“**, cunoscuta societate din Cluj, s'a sporit averea în anul trecut cu 92.992 cor., fondul neatingibil e 2.858.200 cor. Bugetul pre anul acesta e statorit în sumă de 150.000. Venitele anului trecut dovedesc spiritul de jertfă a magiariilor și de pildă ne pôte servi noue, cari așa puțin sprijinim așezămintele noastre culturale.

— **Dr. Victor Poruțiu**, noul nostru avocat, și-a deschis cancelaria în Cluj, în strada *Deák Ferencz*, nr. 29 (Piața cea veche de bucate).

— **Numele poporului nostru român** se scrie în tare multe chipuri în limbile străine. Chiar și în limba ungerescă ni-se ȳice când „oláh“, când „román“, „rumun“ și „rumen“. Despre lucrul acesta d-l profesor *Dr. Iosif Șegescu* din Buda-pesta a ținut o prelegere într'o societate de învățați unguri, arătându-le pe larg, că pe noi ar trebui se ne numescă și în limba lor „román“ cum ne numim noi. Cei de față au lăudat pe d-l *Dr. Șegescu* pentru lucrarea lui, dar n'au hotărât nimic, în privința numelui „román“.

— În **Șimleu (Selagiu)** s'a înființat o tipografie românească, cea dintâi în părțile acelea, care face ori ce lucrări tipografice. Români noștri din acele părți se o spriginescă. Numele ei: „Victoria“, instituit tipografic în *Șimleu (Szilágy-Somlyó)*.

— **Visitațiune canonică**. Înalt Prea Sfinția Sa Metropolitul *Dr. Victor Mihalyi de Apșa*, însoțit de *Ilustritatea Sa Dr. Vasile Hossu*, episcopul *Lugosului* a vizitat în 14 Maiu biserică gr. cat din *Abuș*, unde a fost primit cu multă dragoste de numărul popor din *Abuș* și satele vecine, de baronul *Apor*, viceprotopopul *L. Pascu* și preotul *N. Rus*. În acea zi după prânz a ținut visitațiune canonică în *Murș-Oșorheiu*, unde a cercetat cu deamăruntul tot ce se ține de biserică, școlă și purtarea oficiosă a fețelor bisericești. În 15 Maiu dimineața viceprotopopul *Laurențiu Pascu* a celebrat liturgie în *M.-Oșorheiu*, după care *Esc.* Sa a servit părăstas pentru fostul protopop *Vasile Hossu*, tatăl *Il. Sale Dr. V. Hossu*, după ce s'a continuat visitațiunea canonică. În 16 Maiu a vizitat parochia *M.-Uióra*, unde preoțimea tractuală în frunte cu protopopul *Dr. S. Radu*, oficianții dela administrație cu protopretorele *Böjthe* și oficianții dela băile de sare în frunte cu *Paul Fritz*, i-a făcut cea mai deamă și sərbătorească primire. Însemnăm că *Escelenția Sa Domnul Metropolit* pretutindenea a ținut predică frumoasă, în cari a îndemnat poporul la viață cumpetată, credință și alipire cătră s. biserică, prin ce a încurajat și mângăiat mult inimile ascultătorilor, cari pretutindenea i-au arătat cea mai deplină dragoste fiască.

— **Serbarea amintirii principelui Rákoczy**. În 24 Maiu orașul Cluj a sərbătorit cu mare pompă și însuflețire amintirea zilei, în care cu 200 ani înainte de aceasta *Rákoczy* a provocat națiunea se prindă arma „pentru Dumnezeu, patrie și libertate.“ În 23 sara deja casele erau înfrumsețate cu stindarde, sara s'a iluminat orașul și muzicile au cutrierat stratele cântând. La serbare au participat multe deputațiuni și au luat parte mulți deputați din sfatul țerii. — Cu acest prilej — firește — câte-va ferestri dela Casa „Economului“ au fost sparte. Pôte ca răsplată pentru bravura Românilor, cari au luptat cu *Rutenii* sub steagul lui *Rákoczy*.

— **Domna ved. Dr. Rațiu** a dat pentru biserică cea nouă din Cluj 10 cor.

— **Domnul Vasile Vincze** a dăruit bisericeii nouă din Cluj 2 rënduri de vestimente pentru ministranți.

— **Cartea D-lui Dr. Bunea**, despre „*Autonomia bisericească*“ apare în curind în mărime de preste 33 côle tipar. Cuprinde istoria pe 1000 de ani a autonomiei bisericești și starea de acum a chestiunei. Va costa 5 corone.

— **O bancă nouă**. Nise scrie din *Bistrița* următoarele: „*Coróna*“ institut de credit și economii, societate acționară cu sediul în *Bistrița* s'a înființat prin votul adunării generale constituante ținute în 23 Maiu a. e. cu mare însuflețire, cu un capital fundamental de 100.000 corone plasat în 500 de acțiuni à 200 corone preț nominal. Direcțiunea constă din 10 membri. Pres. *Dr. German Alexandru medic*, vice-presidenți: 1. *Făgărășan Michailă protopop*, 2. *Dr. German Pompeiu medic*. În comitetul de revisiune s'au ales 5 mebrii și 2 suplenți. Director executiv: *Dr. Tripon Gavril avocat*, contabil: *Emil Chiffa*. Localul societății e în strada spitalului Nr. 23. Activitatea se va începe imediat după înregistrarea firmei. *Un acționar*.

— **Avis**. Toți acei P. T. domni, cari doresc a participa la serbarea iubileului de 50 ani al înființării dieceei *Lugosului*, care v'a avea loc în *Lugos*, la 14 Iunie n. a. e., sunt rugați, să binevoiască a-și însinua acesta dorință la subsemnatul president al secțiunei de încuartirare cel mult până în 8 Iunie n., arătând espres, că ore voiesc a fi așezate în cuartire private ori în *Hotele? Lugos*, 20 Maiu 1903.

Dr. Iacob Maior medic.

— **Director** al gimnasiului din *Năsăud* a fost ales de nou d-l *Virgil Sotropa*.

— **Dr. Dr. Ioan Papp** a deschis cancelarie de avocat în *Brad*.

— **Dr. Dr. Tit Mălăiu**, un alt tinăr avocat Român și-a deschis cancelarie în *Biserica-Albă*.

— **Adunarea de toamnă** a reuniunii învățătorilor gr. cat. desp. Cluj, se va ține în *Aghireș*. Va diserta învăț. din *Suceag*, *Sturza*, și inv. din *Gilău N. Maier*.

Posta Redacțiunei.

Dlor „*Rifus*“; *Petru Sântomă*; *Eremitul*; *Virgil*. Am primit; primiți mulțămite și fiți cu nițică răbdare.

Amadeu. „*Pătăniile Badei Tóder*“ nise a mână, și credem că sunt la loc. În curind le vom judeca.

Iob. Cum veți. Continuă deci tot așa. Asemenea și „*Agarbi*.“

Moldovanu Basil

„ECONOMUL“

institut de credit și economii, filiala Gherla
în Gherla—Szamosújvár.

„Economul“ institut de credit și economii

filiala Gherla

și-a strămutat localul în

strada Apei-de-jos (Alsó-viz-utca)
n-rul. 18.

lângă preparandia română gr. cat.

2-3.

Cărți și iconițe religioase

potrivite ca premii pentru
pruncii școlari, precum și

probe de scris pe esamen

să pot procura dela

Tipografia „Aurora“ A. Todoran
în Gherla—Szamosújvár.

2-3.

SÁRGA JÁNOS

casă de aurărie, juvaeruri și institut pentru decorarea bisericilor.

Recomandă bogatul său magazin de

vase și paramente bisericesci,
cum și de juvaeruri de Brillante și diamante, orologe de aur și argint, tot felul de
argintării și bijutării.

Catalog mare ilustrat se trimite gratis și franco.

Cluj (Kolozsvár), piața Mátyás-tér nr. 13.

— Telefon 354. —

6, (6-25.)

Moldovan Miklós^{né}

Atelier de croitorie.

Cu totă onoarea aduc la cunoștința
P. T. Public din loc și provincă, că
mi-au sosit în deposit stofele cele mai
bune, mai frumoase și mai trainice dela
fabricile din țară și străinătate pre
sezonul de primăvară și vară pentru
vestminte bărbătesci.

Fac vestminte bărbătesci, curăț și
reparez punctuos și pre lângă prețuri
moderate.

Fac reverenți, cimade și grece
pentru preoți.

Țin în deposit și vând cămeși, gulere,
mangete, cravate și năfrâmi de busunar.

Comandele din provincă se efectuează
grabnic și punctuos.

Plătirile se pot face și în rate.

Cu stimă:

Moldovan Miklós^{né}

Cluj (Kolozsvár), str. Egyetem n. 1.
8, (7-10).

„ECONOMUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI

Centrală în Cluj (casa proprie)
strada Vesselényi-Miklós-utca 26.

Filială în Gherla (Szamosújvár)
strada Alsó-viz-utca n-rul 18.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social in 2000 acțiuni K.	200,000.—.
„ Fonduri de rezervă	130,773.—.
„ Fonduri culturale și de binefacere „	8.900.—.
„ Depuneră spre fructificare	1.003,211.—.

Primesce depuneră spre fructificare dela privați cu
5% -te și dela corporațiunii culturale sau filantropice
cu 5 1/2% -te;

Escomptează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă imprumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară
cu 7% și 8% -te;

Acordă imprumuturi de Cont-curent cu acoperire de
hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7% -te;

Efectuează tot felul de operațiuni de bancă.

Adresa: „ECONOMUL“ Kolozsvár.

Direcțiunea.

5, 9—50.

AGENTURA GENERALĂ

DIN CLUJ A BĂNCEI DE ASIGURARE

„TRANSSYLVANIA“

primește și efectuează oferte de asigurare
din comitatele: Cojocna, Murės-Turda,
Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Do-
băca, Ciuc, Sălagiu, Sătmăr, Bihor, Ma-
ramureș.

Asigură mai ieftin contra focului și
explosiunii ori ce fel de edificii, măr-
furi, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obișnuite,
anume: capitale pentru casuri de mörte,
pe viață, de zestre, rente etc.

ASIGURĂRI POPORALE fără cerce-
tare medi-
cală până la 1200 corone.

Asigurări pe cheltuelile inmormintării, contra
grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„TRANSSYLVANIA“

a fost intemeiată la anul 1868 și de atunci
în decurs de 34 ani a plătit despăgubiri
pentru foc de K. 3.042,619-84 fil., iar
pentru capitale asigurate pe viață Kor.
2.992,162-98 fil. Suma asigurărilor contra
focului e de K. 112 milioane. Suma asi-
gurărilor pe viață e de K. 10·2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba
românească și în toate limbile din țară de la

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emke-tér“ Nr. 16.

precum și de la agenturile locale și cercuele din
comunele mai mari.

10, (7-40)